

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/77/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122200816
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122200816.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: BIBO elektro, s.r.o., Štúrova 52, Hlohovec, IČO: 44 769 466, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Peter Peružek, s.r.o., Hollého 20, Hlohovec, adresa na doručovanie Podzámska 41/A, Hlohovec, IČO: 47 256 371, proti žalovanému: U. G., nar. X. H. XXXX, trvalý pobyt T. XX/XX, F., o určenie, že neexistuje záložné právo na nehnuteľnosti a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 11. marca 2022 č. k. 30C/11/2022-63, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **r u š í** a **v e c v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie vo veci samej o určenie, že neexistuje záložné právo na nehnuteľnosti a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (I.) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (II). Rozhodnutie odôvodnil ust. § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil späťvzatím žaloby v celom rozsahu a návrhu na vydanie neodkladného opatrenia žalobcom, ktorý tento dispozitívny úkon urobil skôr než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, v dôsledku čoho bolo konanie zastavené. Súd prvej inštancie konštatoval, že hoci späťvzatie žaloby vykonala obchodná spoločnosť zastúpená žalovaným (U. G.), pričom žalobu podala obchodná spoločnosť zastúpená druhým konateľom (J. G.), dospel k záveru, že nie je oprávnený skúmať prípadné rozpory medzi konateľmi, keď z obchodného registra vyplýva, že v mene žalobcu je oprávnený konať každý z konateľov samostatne a z verejne dostupných zdrojov, ako ani z podaní strán konania nevyplýva, že by oprávnenie žalovaného konať v mene žalobcu bolo spochybnené. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 256 ods. 1 CSP, keďže žalobkyňa z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania, vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanému, ktorému však doposiaľ trovy konania nevznikli, ako ani si ich neuplatnil, a preto mu náhrada trov konania nebola priznaná.

2. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Občiansky zákonník konanie zástupcu v rozpore so záujmami zastúpeného výslovne zakazuje, pričom porušenie tohto zákazu má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „Občiansky zákonník“). Ak štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je viac konateľov a každý z nich je oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne, v spore medzi žalobcom - spoločnosťou proti žalovanému - konateľovi tejto spoločnosti, nemôže žalovaný úspešne vziať žalobu späť, ktorú podala právnická osoba - obchodná spoločnosť, pretože aj keď je štatutárnym orgánom žalobcu, sú záujmy žalobcu a žalovaného v konaní rozdielne. Uvedená právna veta je

obsiahnutá v publikovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len NS SR) sp. zn. 3Obo/89/1996. Záujmy žalobkyne a žalovaného sú absolútne rozdielne, pretože žalovaný má evidentný záujem na tom, aby záložné právo zotrvalo na nehnuteľnostiach, ktoré žalobkyňa zastúpená žalovaným ako konateľom mala previesť na žalovaného, hoci je zrejmé, že žalované právo zaniklo, keďže zanikla pohľadávka ním zabezpečená. Žalobkyňa má preto záujem na určení neexistencie záložného práva a záujem žalovaného je úplne odlišný.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Žalobkyňa tvrdí, že záložné právo neexistuje, pretože pohľadávka ním zabezpečená zanikla. Uvedené skutkové tvrdenie žalovaný poprel. Pohľadávka zabezpečená záložným právom pochádza z právneho titulu, ktorým je osvedčenie o dedičstve sp. zn. 6D/471/2010, D-not 3/2010 zo dňa 16. decembra 2010. Žalovaný zdedil predmetnú pohľadávku, pričom do práv týkajúcich sa pohľadávky vstúpil, jedným z nich bola aj možnosť pohľadávku zabezpečiť, prostredníctvom zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným 6. septembra 2011. Pohľadávka stále existuje, keďže k zavŕšeniu prevodu a zápočtu pohľadávky na kúpnu cenu zatiaľ nedošlo. Postupy a úkony druhej konateľky J. G., konajúcej za žalobkyňu v danom konaní, sú motivované snahou poškodiť žalovaného, s ktorým sa po dlhotrvajúcom manželstve rozviedla.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrvala na svojej odvolacej argumentácii. Pohľadávka priznaná na základe osvedčenia o dedičstve sa premlčala a vzhľadom na akcesorický charakter záložného práva, došlo i k premlčaniu záložného práva dňom 16. decembra 2022. Záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva v podobe naturálnej obligácie, jeho ďalšia existencia nemá zmysel, pretože je nerealizovateľné a možno sa úspešne domáhať určenia, že záložné právo k zálohu neexistuje (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/80/2019). Motiváciou konania žalobkyne je udržanie obchodnej spoločnosti.

5. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na svojej argumentácii vo vyjadrení k odvolaniu. Napadnuté rozhodnutie má oporu v skutkovom i v právnom stave, pričom obsahlo v praktickej rovine aj zákonodarcom vyjadrenú zásadu hospodárnosti a racionálnosti (čl. 4, čl. 16 ods. 1 a čl. 17 základných princípov CSP). Zotrval aj na svojej ďalšej argumentácii týkajúcej sa veci samej (záložné právo nezaniklo). Žalovaný ďalej uvádzal tvrdenia týkajúce sa právneho posúdenia veci samej. Podaná žaloba je zjavne nedôvodná, a preto ju bolo potrebné vziať ako celok späť, ako i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Späťvzatie žaloby žalovaným má preto svoje opodstatnenie a právne odôvodnenie. V danom prípade nejde o úplne totožnú skutkovú a právnu situáciu aká bola v uznesení NS SR sp. zn. 3Obo/89/1996. Slovenské právo nie je právom precedentným, preto nemožno rozhodnutia v každej jednotlivéj veci automaticky vzťahovať na všetky ostatné prípady. Rozhodnutie je záväzné v konkrétnej veci a pre konkrétnych účastníkov súdneho konania.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrvala na podanom odvolaní a na právnej argumentácii v odvolaní. Ďalšia časť vyjadrenia sa týkala rozhodnutia vo veci samej, teda vecného posúdenia sporu. Poukázala na antidatovanú listinu vyhotovenú v období od 8. júna 2022 do 14. júna 2022, keďže dňa 8. júna 2022 zobral žalovaný z predajne spoločnosti žalobkyne firemnú pečať a opatril listinu pečaťou spoločnosti. Na žalovaného bolo podané trestné oznámenie.

7. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že je jeho oprávnením rovnocenného konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným s pečaťou rovnocenne nakladať ako druhý konateľ (spoločenská zmluva) a robiť právne úkony v mene spoločnosti, pričom poprel antidatovanie, pečaťou opatroval odvolanie plnomocenstva advokátskej kancelárii JUDr. Peter Peruček, s.r.o., ktorá koná za žalobkyňu v konaniach sp. zn. 30C/10/2022 a sp. zn. 30C/11/2022, sp. zn. 35C/28/2022 vedené na Okresnom súde v Trnave. Pečať teda použil na odvolanie plnomocenstiev (v zmysle spoločenskej zmluvy konateľ koná za firmu, že sa podpíše, uvedie sa meno s označením konateľ a pripojí sa odtlačok pečiatky). K vyjadreniu žalovaný priložil listinu označenú ako odvolanie plnomocenstva adresovanú právnenému zástupcovi žalobkyne, ktorým žalovaný ako konateľ za spoločnosť BIBO elektro, s.r.o. odvoláva plnomocenstvo udelené spoločnosťou BIBO elektro, s.r.o. druhým konateľom (spoločníkom Monikou Andreanskou), na zastupovanie pred súdom v konaniach sp. zn. 30C/10/2022 a sp. zn. 30C/11/2022 a sp. zn. 35C/28/2022, vedené na Okresnom súde Trnava

8. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. a/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

9. Späťvzatie žaloby je jednostranným procesným úkonom strany konania, pričom jeho účinky nastávajú v okamihu, keď sa dostane do dispozičnej sféry adresáta, t. j. súdu.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 9. februára 2022 bola doručená súdu prvej inštancie žaloba o určenie, že záložné právo na nehnuteľnosti neexistuje, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia po začatí konania vo veci samej, podpísané právnym zástupcom žalobkyne, za ktorú konala konateľka žalobkyne J. G., na základe udeleného splnomocnenia.

11. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 7. marca 2022 žalobkyňa, za ktorú konal žalovaný U. G., trvalý pobyt T. XXX/X, F., ako konateľ, zobrala žalobu v celom rozsahu späť, ako aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia.

12. Z výpisu z obchodného registra vyplýva zápis obchodnej spoločnosti BIBO elektro, s.r.o., sídlo Štúrova 52, Hlohovec, IČO 44 769 466, dňa 28. mája 2009, ktorej spoločníkmi sú J. G., T. XX/XX, F. - T. a U. G., T. XX/XX, F. - T., pričom každý zo spoločníkov bol zapísaný súčasne aj ako konateľ. Konatelia podľa výpisu z obchodného registra sú oprávnení konať v mene spoločnosti každý samostatne, tak, že k napísanému alebo vytlačenému obchodnému menu spoločnosti pripoja svoj podpis.

13. Vzhľadom k tomu, že štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti žalobkyne (spoločnosť s ručením obmedzeným) sú dvaja konatelia a každý z nich je oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne, v spore medzi žalobkyňou - obchodnou spoločnosťou, proti žalovanému, ktorý je konateľom tejto spoločnosti, žalovaný nemohol úspešne vziať žalobu späť, ktorú podala právnická osoba - obchodná spoločnosť, pretože aj keď je štatutárnym orgánom žalobkyne, sú záujmy žalobkyne a žalovaného v konaní rozdielne (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3Obo/89/1996, R 3/1998).

14. V rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na ustanovenie § 22 Občianskeho zákonníka, regulujúce kolíziu záujmov medzi zástupcom a zastúpeným. Podstatou riešenia stretu záujmov je ochrana samotného zastúpeného, prioritou je teda ochrana práv a záujmov zastúpeného, pričom Občiansky zákonník konanie zástupcu v rozpore záujmov výslovne zakazuje. Cieľom negatívneho vymedzenia osoby zástupcu (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je ochrana zastúpenej osoby pred neželateľnými následkami kolízie záujmov, teda to čo platí pre konflikt záujmov zástupcu a zastúpeného je prípustné analogicky aplikovať na stret záujmov v procesnoprávných vzťahoch, keď procesný úkon za žalujúcu stranu robí protistrana - žalovaný (t.j. keď koná ako štatutárny orgán žalujúcej obchodnej spoločnosti).

15. V rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR bola už riešená otázka späťvzatia žaloby žalovaným (v situácií, že štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je viac konateľov a každý z nich je oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne), a to v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/89/1996 zo dňa 16. mája 1996. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/89/1996 pritom nevyplývajú skutočnosti, ktoré by bránili použitiu vyššie uvedených záverov najvyššej súdnej autority v rámci všeobecnej sústavy súdov, na prejednávanú vec.

16. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3Obo/89/1996) vyplýval taktiež záver, že žalovanému neprislúcha ani odvolávať podania druhého účastníka sporu.

17. V prípadoch zastúpenia konanie v rozpore záujmov upravuje ust. § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého zastupovať iného nemôže ten, koho záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Občiansky zákonník konanie zástupcu v rozpore záujmov výslovne zakazuje. Porušenie tohto zákazu má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Aj keď štatutárny orgán právnickej osoby nie je jej zástupcom (konanie štatutárneho orgánu je konaním samotnej právnickej osoby), uvedené ustanovenie Občianskeho zákonníka je analogicky použiteľné aj v prípadoch, v ktorých záujmy

štatutárneho orgánu právnickej osoby sú rozdielne od záujmov tejto právnickej osoby (porov. tiež uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/177/2009).

18. Ustanovenie § 135a ods. 1 Obz. (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov) ukladá povinnosť konateľom obchodnej spoločnosti vykonávať svoju pôsobnosť v súlade so záujmami spoločnosti a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti.

19. Nemohol obstáť preto záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa vzala účinne späť žalobu, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Preukázanú rozdielnosť záujmov žalobkyne a žalovaného v konaní bol súd prvej inštancie povinný skúmať a vyhodnotiť v súlade s rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Obo/89/1996, keďže nebol odôvodnený ani zistený dôvod pre odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktorý nenahrádza prvoinštančné konanie.

21. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude vo veci konať a rozhodnúť o žalobou uplatňovanom nároku a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

22. V odôvodnení súdneho rozhodnutia bude potrebné sa zaoberať aj obranou strany konania, s uvedením argumentačného základu v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva.

23. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

24. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s ustanoveniami CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

25. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

26. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.